

Hørings svar til barne- og familiedepartementet

Forskrifter til ny barnevernslov - forskrifter om barns medvirkning i barnevernet, samtaleprosessforskriften og godkjenningsforskriften

Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) er en medlems- og interesseorganisasjon for nåværende og tidligere barnevernsbarn. LFB er den eneste demokratiske brukerorganisasjonen for barnevernsbarn i Norge. Hos oss kan alle som har eller har hatt kontakt med barnevernet bli medlem helt gratis.

LFB jobber aktivt med brukarmedvirkning og for å bedre barn og unges rettigheter i møte med barnevernet, samt for å bedre stereotype holdninger i barnevernet og til barnevernsbarn. Vi jobber på systemnivå, og sitter i flere ulike referansegrupper, utvalg og er med på høringer.

Først og fremst, ønsker vi i landsforeningen for barnevernsbarn å takke for muligheten til å svare på denne høringen om forskrift knyttet til den nye barnevernsloven. Vi syntes det er lagt frem gode forslag til forskrifter og vil i dette høringssvaret kun kommentere på de punktene vi skulle ønske var annerledes. Vi ønsker at departementet bruker spesielt tid med dette rundt samtykke av tillitsperson. Det er viktig for oss barnevernsbarna skal ligge til oss, ikke foreldrene våre! Vi ønsker å starte vårt høringssvar med å støtte oss til det som kommer fra Barneombudet under punktene medvirkning og sier oss enig i det som de har sendt inn.

Medvirkning:

Vi vil starte med hvordan dette skal forklares til barn. I høringsnotatet er det laget en side som heter «Til deg som er barn», dette synes vi også skal ligge inne i selve forskriften. Mange barn søker etter informasjon om rettigheter, andre får det bare fortalt. Det er fint om det kan være et sted vi kan gå til, hvor vi kan finne dette i et ordspråk som er forståelig for oss. Vi oppfordrer derfor departementet til å lage en slik innføring i forskriften med lett og enkelt språk som forteller hva som gjelder barnet, hvilke rettigheter barn og unge har og hva medvirkning egentlig er.

Vi kommenterer videre på funnene våre. Det er mye som er bra i forslaget til denne forskriften, men også noe vi reagerer på.

Kapittel 2: Barns rett til medvirkning:

Det står skrevet i forslag til forskriften at barn skal få uttale seg fritt. Dette er viktig, men også veldig lite konkret. Det tar tid for barn og føle seg trygg på nye voksne, spesielt om man har opplevd tillitsbrudd eller relasjonsbrudd. Da er det viktig å gi de den tiden de har behov for.

«Barnevernet skal så lagt det er mulig, blant annet legge tilrettelegge for at: Det etableres klare rammer for samtalen».

Her ønsker vi å komme med noen konkrete forslag vi gjerne ønsker oss inn i forskriften: Flere av våre medlemmer har spilt inn at det er enklere å snakke med barnevernstjenesten dersom samtalen ikke foregår inne på ett møterom, med foreldre til stedet eller dersom det er flere ansatte fra barnevernet med på møtet. Barneverntjenestene må legge til rette for at saksbehandlere skal ha muligheten til å ta med barnet på kjøretur, gåtur eller liknende. for å skape et trygt miljø for barnet, hvor barnet er komfortabel med å prate fritt. Allerede fra den første samtalen med barnevernet skal barnet ha rett til å medvirke. Dette er viktig at tydeliggjøres i denne forskriften.

§6. Dokumentasjon

«Det må fremgå om barnet sier seg enig i oppsummeringen av samtalen».

Dersom barnet ikke er enig i det som er dokumentert eller har ting de ønsker å legge til, skal de få muligheten til dette. De bør da få skrive et eget skriv med egne ord om hvordan de har opplevd at medvirkningen er ivaretatt.

Kapittel 3: Barnets tillitsperson

«Departementet foreslår derfor tatt inn i forskriften §7 andre ledd andre punktum at foreldre med omsorg for eget barn må samtykke til barnets valg av tillitsperson».

Dette håper vi departementet vil vurdere på nytt. Dette vil frata de som er frivillig plassert muligheten til å kunne velge sin egen tillitsperson. Vi er redde for at foreldrene våre da kan velge ut en tillitsperson til barnet som kan påvirke saken i en negativ retning. Det skal være barnets tillitsperson, foreldrene skal ikke ha noe med dette å gjøre! Dette er svært viktig for oss, og vi kan ikke se at dette er å ivareta barnets beste. Hele poenget med en tillitspersonsordning er at barnet skal kunne snakke fritt og trygt med en de har tillit til. Dette skal ikke foreldrene våre få lov til å være med på å bestemme hvem skal være.

Kapittel 4: Gjennomføring av barnets rett til medvirkning i barnevern og helsenemnda

«Når barn ikke har partsrettigheter, må barnets stemme innhentes på annen måte».

Her skulle vi ønske å se noe konkret på at uansett alder har man rett til å snakke med nemdsleder. Dette er lovfestet i ny barnevernslov. Samtalen skal være tilpasset barnets alder, men når det nå er lovfestet, er det også viktig at man faktisk får tilbud om det. Dersom dette ikke blir konkretisert godt nok i forskriften, frykter vi at dette er en mulighet og ett tilbud flere barn vil gå glipp av. Og at de voksne rundt barnet tar denne beslutningen på vegne av dem, uten at barnet har fått sagt noe om hva det ønsker.

§ 16. Krav til referat

Som all dokumentasjon som blir gjort i en barnevernssak, savner vi her et punkt angående det at barnet også skal få tilgang til å si sin mening om dokumentasjonen som foreligger, i etterkant av et møte hvor barnet er involvert. Dette er spesielt viktig dersom barnet ikke selv er til stede. At barnet får lese over det som har blitt sagt via talsperson eller nemdsleder på vegne av barnet, og . godkjenne eller legge til det de eventuelt føler mangler. Forskriften om samtaleprosess

Vi er positive til en nærmere regulering av prosessformen i en forskrift, som er mer forpliktende enn retningslinjer. Vi er også glade for at

departementet i forskriften understreker barns rett til medvirkning, noe vi lenge har jobbet for skal komme tydeligere frem. Vi er enige i, og understreker, at det er viktig at barn som tilbys samtaleprosess er godt informert om hva det innebærer, vår rolle, konsekvenser og hva vi eventuelt takker ja eller nei til.

Men all informasjon er ikke god informasjon, og informasjonen er ikke gitt før den er forstått. Dette er viktig for at medvirkningen og samtykket er reelt. For å kunne samtykke til samtaleprosess og forstå hva det innebærer, er det nødvendig med tilstrekkelig informasjon på en forståelig måte. Derfor er vi glade for at det i forskriftens § 2 påpekes at barn som er part skal bli gitt tilpasset informasjon.

Samtidig reagerer vi på det som står om barns medvirkning knyttet til samtaleprosess, når det gjelder barn som ikke er part i saken. Vi synes at det er viktig at alle barn, uavhengig av om de er part eller ikke, får tilpasset informasjon og muligheten til å si noe om bruk av samtaleprosess, dersom det blir aktuelt. Vi synes det er uheldig dersom det blir et skille mellom barns medvirkning knyttet til samtaleprosess, avhengig av om barnet er part eller ikke. Vi vet at barnevernsutvalget jobber med tanken på at barn skal få partsrettigheter fra fylte 12 år, dette ønsker vi at departementet skal ta med seg i vurderingen av samtaleprosess.

I forskriftens § 3 står følgende:

«Nemndleder skal vurdere om barnet og prosessfullmektigen skal gis tilbud om et formøte i nemnda, for å gi barnet praktisk og tilrettelagt informasjon om samtalemøtet».

Vi mener det heller bør stå:

«Barnet og den prosessfullmektige skal gis et tilbud om et formøte i nemnda, for å gi barnet praktisk og tilrettelagt informasjon om samtalemøtet».

Vi synes det er viktig at barnet får et tilbud, og at barnet selv kan takke nei. Ikke at nemndleder skal vurdere om tilbudet i det hele tatt skal gis. På dette formøtet kan barnet få praktisk og tilrettelagt informasjon, (som forskriftens paragraf § 2 krever at nemndleder skal sørge for), samt at barnet kan utvikle trygghet til både omgivelser og nemndleder, stille spørsmål og få mulighet til å uttale seg direkte til nemndleder. Sistnevnte er spesielt viktig dersom barnet ikke ønsker å være til stede under møtet.

Slik kan et formøte være en viktig forutsetning for at barnet deltar i samtaleprosessen på lik linje med øvrige parter (jf. forskriftens § 3).

Dersom barneverntjenesten vurderer at samtaleprosess kan tilbys fordi det er til barnets beste, mener vi at barnet bør orienteres tidlig slik at barnet kan tenke over om og hvordan det vil medvirke, om samtaleprosess ønskes og få mulighet til å stille spørsmål om hva en midlertidig ordning vil innebære i motsetning til ordinær behandling. Vi håper også at forskriften bidrar til at flere får tilbud om samtaleprosess, dersom det anses å være til barnets beste.

Vi synes også det er viktig at barnet ivaretas både før, under og etter samtaleprosessen. Etter en samtaleprosess og muligens midlertidig ordning kan det være behov for å diskutere hvordan det gikk, hva den midlertidige ordningen eventuelt vil innebære og hva det vil bety i praksis. Det bør derfor settes av tid til dette etter samtaleprosessen, så barnet ikke går fra stedet med flere spørsmål enn svar. I møteboka bør det også stå noe om hvordan barnet har fått medvirke, hva barnet mener og hvor stor vekt det er tillagt. Vi merker også at det er fort gjort å blande mellom samtaleprosess og familieråd, spesielt for barn. Barnet bør derfor gis god informasjon om hva samtaleprosess er, hvem som deltar, og barnets rolle i dette.

Forskriften om krav til kvalitet og godkjenning av barnevernsinstitusjoner:
Under denne forskriften viser vi til Barneombudet sitt hørings svar og stiller oss bak dette.

Landsforeningen for barnevernsbarn v/

Silje Marie Sveum
Leder

Aisha Aziz
Styremedlem